224035 ـ حدیث «چه بسا قاری قرآنی که قرآن او را لعنت می‌کند» صحیح نیست

سوال

آیا حدیثی با این مضمون داریم که: چه بسا قاری قرآن که قرآن او را لعنت می‌کند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

برای حدیث مذکور هیچ اصل و اساسی از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ سراغ نداریم.

غزالی در احیاء علوم الدین این سخن را به انس بن مالک نسبت داده و می‌گوید: «انس بن مالک می‌فرماید: چه بسا تلاوت کنندهٔ قرآن که قرآن او را لعنت می‌کند» (إحیاء علوم الدین: ۱/ ۲۷۴).

در «فتاوی اللجنة الدائمة» (۳/ ۲۱۳) آمده است: «این اثر از میمون بن مهران نقل شده و حدیث از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ نیست.

معنای این سخن هشدار دادن به مسلمانی که قرآن می‌خواند است که عمل به آن را ترک نکند، زیرا برخی از بندگان هستند که در قرآن چیزهایی می‌خوانند که از آن نهی شده مانند نهی قرآن از ربا، سپس مرتکب معاملهٔ ربوی می‌شوند و نهی قرآن از ظلم را می‌خوانند سپس ستم می‌ورزند و نهی از غیبت را می‌خوانند و مرتکبش می‌شوند و دیگر اوامر و نواهی قرآن، و بالله التوفیق».

از شیخ ابن باز دربارهٔ این حدیث که «چه بسا قاری قرآن هست که قرآن او را نفرین می‌کند» پرسیدند که چگونه قرآن قاری‌اش را لعن می‌کند و چرا؟

ایشان ـ رحمه الله ـ پاسخ دادند: «نمی‌دانم که این حدیث از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ ثابت باشد، و نیازی به تفسیر آن نیست، و اگر صحیح باشد معنایش این است که در قرآن چیزهایی آمده که او را شایستهٔ نکوهش و نفرین می‌گرداند، زیرا او قرآن را می‌خواند و با اوامرش مخالفت می‌کند یا مرتکب آنچه از آن نهی کرده می‌شود؛ قرآن می‌خواند حال آنکه قرآن شامل نکوهش او و امثال اوست، زیرا با اوامر قرآن به مخالفت برخاسته‌اند و مرتکب نواهی آن شده‌اند.

این نزدیک‌ترین سخن در معنای آن است اگر از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ به صحت رسیده باشد اما من نمی‌دانم که این

سخن از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ ثابت باشد» (مجموع فتاوی ابن باز: ۲۶/ ۶۱).

والله اعلم.